

3.10 Musea in Enkhuizen

Enkhuizen telt vier heel diverse musea, al was het maar qua omvang. Of zijn het er vijf? Het Zuiderzeemuseum bestaat er in feite uit twee: het Binnenmuseum - in het Peperhuis aan de Wierdijk - en het Buitenmuseum.

Het Binnenmuseum

Het Binnenmuseum staat er al sinds 1950. In een vaste tentoonstelling en wisselexposities doet het zeven eeuwen Zuiderzeegeschiedenis uit de doeken. De aanleiding voor het oprichten was de aanleg van de Afsluitdijk, waardoor Zuiderzee IJsselmeer werd en daarmee een eind aan een tijdperk kwam. De restauratie van het Peperhuis, voormalig VOC-pakhuis, stond in het teken van de wens om er een "leermuseum" van te maken. De architectuur van het gebouw werd zoveel mogelijk intact gelaten en niet achter tentoonstellingswanden weggewerkt. Na de opening van het museum in het Peperhuis in 1950 werden in de decennia hierna verschillende panden toegevoegd, zoals de Taveerne, De Schepenhal, de Erwtenkamer en het West-Indisch Pakhuis. In de jaren negentig is het museum gemoderniseerd, uitgebreid en verbeterd.

Het Buitenmuseum

Het Buitenmuseum is sinds 1983 open. Het openluchtmuseum schetst op allerlei manieren een beeld van het leven in een stadje aan de Zuiderzee, in de periode 1880-1930. Op het terrein zijn zo'n 130 huizen en werkplaatsen uit 42 verschillende dorpen en steden rond de Zuiderzee verzameld en herbouwd. Ze staan er niet als losse elementen, maar in een geheel van straatjes, pleintjes, tuintjes en grachten.

De interieurs zijn historisch verantwoord. Museummedewerkers en acteurs bootsen in rollenspellen het dagelijks leven van vroeger na, en kunnen er veel over vertellen aan de moderne museumbezoekers. Een speciale attractie is het bootje dat de bezoekers naar het museum voert.

Het Flessenscheepjesmuseum

Een leuk contrast: in dit zeer kleine museum aan het Zuiderspui 1 is 's werelds grootste collectie flessenscheepjes ondergebracht. Zeelieden maakten vroeger op hun lange reizen flessenscheepjes, als het schip noodgedwongen stillag omdat er geen wind was. Er is een grote verscheidenheid aan flessen en scheepstypen te zien, van miniflesjes tot een dertig-literwijnballon en van VOC-schepen tot reddingsboten en stoomschepen.

Het museum is gevestigd in het spui- of sluiswachtershuisje. Binnen vind je het mechanisme terug waarmee de sluisdeur werd bediend. Aan de buitenzijde valt de fries op die is aangebracht op de verder zo eenvoudige gevel: vijf gekleurde wapenschilden met de wapens van Hoorn, Oranje, Westfriesland, Enkhuizen en Medemblik. In dit museum kan men het antwoord vinden op de vraag hoe zo'n scheepje nu in zo'n flesje komt...

Het Enkhuizer Almanak Museum

Wie kent niet dat karakteristieke kleine boekje met daarin de wonderlijkste wetenswaardigheden? Het komt elk jaar opnieuw uit. Gevestigd aan de Havenweg 3, in een voormalige koelcel van de visafslag, toont een klein museum bijzondere archiefstukken.

De vaste rubrieken van de almanak zijn eeuwenoud, zoals de tijdrekening, de stand van de hemellichamen, de watergetijden, het luiden van de poortklokken van Amsterdam of de vertrektijden van de diligences naar Haarlem of Leiden.

De nadruk van het museum ligt op behoud en beheer van de collectie, zonder dat bezoekers het idee hebben in een stofnest terecht te zijn gekomen. Door toepassing van moderne technieken kunnen kwetsbare objecten toch worden tentoongesteld. De lichtpunten in het museum zijn glasvezelkabels, waar licht doorheen wordt

gejaagd. Het voordeel is, dat de schadelijke warmte van het licht niet op de objecten in de vitrines komt.

In de Westerkerk nam minister Zalm, Enkhuizer van oorsprong, het eerste genummerde exemplaar in ontvangst van de speciale editie van de Enkhuizer Almanak ter gelegenheid van 650 jaar stadsrechten in 2006.

Het Heiligenbeeldenmuseum

Aan de Parklaan 20 is rust te vinden in het Heiligenbeeldenmuseum dan wel in de tuin erbij. Er zijn meer dan 140 verschillende heiligen te zien. Van iedere heilige zijn het levensverhaal, de weerspreuken en het bijgeloof te lezen. Een bijna echte kerststal is de moeite van het bekijken waard. Er is een Mariakapel met bidstoel. Hier kan men een kaarsje branden. In het museum is een winkeltje, waar meer dan honderd zeer oude beelden te koop zijn.

